

Levanger kommune
Rådmannen

Tertialrapport Levanger kommune

*Gjennomføring av strategiene i Kommuneplanens samfunnsdel
Kommunens økonomiske situasjon
pr. 31.08.2016*

Levanger, 28.09.2016

1.	INNLEDNING	3
2.	SAMFUNNSMÅL OG STRATEGIER I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL.....	4
3.	STATUS TJENESTEPRODUKSJON	5
3.1	Oppvekst.....	5
3.2	Helse og omsorg.....	9
3.3	Samfunnsutvikling.....	13
3.4	Handlingsplan drift.....	17
4.	STATUS ØKONOMISK DRIFT. UTVIKLING I UTGIFTER OG INNTEKTER	23
4.1	Oppsummering av økonomisk situasjon pr 31.08.2016	23
4.2	Budsjettjusteringer drift	24
4.3	Økonomi, situasjonen i driften.....	25
5.	INVESTERINGER.....	31
5.1	Status investeringer.....	31
5.2	Budsjettjusteringer investering.....	33
6.	FINANSFORVALTNING	35
6.1	Kort sammendrag.....	35
6.2	Avviksanalyse låneportefølje – nøkkeltall.....	36
6.3	Stresstest	36
7.	ORGANISASJON.....	38
7.1	Sykefravær	38
7.2	Kommentarer fra sektorene	39

1. INNLEDNING

Rapporten avlegges i henhold til økonomireglement for Levanger kommune.

Regnskapet pr. 31. august er vurdert mot årets budsjett, regnskap samme periode i fjor og prognose for årsregnskap.

I tillegg til ren regnskapsrapport er det gjort et forsøk på å gi en statusrapport i forhold til gjennomføring av strategiene i kommuneplanens samfunnsdel og tiltakene i økonomiplanen for 2016-2019

Det er rådmannens vurdering at Levanger kommune er inne i en svært god utvikling. Det ser ut som de bevisste satsingene og prioriteringene vedtatt i [kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030](#) og påfølgende kommunedelplaner begynner å gi resultater. En ser det særlig på folketallsutviklingen hvor en ligger godt foran SSB sine prognoser. Pr 1.7 var det 19784 innbyggere, en økning på 226 eller 1,2% fra samme dato i 2015. Dersom veksten fortsetter slik passerer 20 000 innbyggere i 2017.

Flyten vises også i kommuneøkonomien. Prognosene etter 2. tertial er at en kan få merinntekter/mindreforbruk på ca 12 mill i tillegg til de vel 8 mill avsetning til disposisjonsfond det er budsjettet med. Dette forutsetter at den gode skatteinngangen fortsetter og at en makter å holde god kontroll på kostnadene også resten av året. Det er god skatteinngang, moderat lønnsoppgjør og merinntekter i Innvandringstjenesten, særlig asylmottaket, som gjør dette mulig.

Det ble avholdt folkeavstemning om kommunesammenslåing i andre tertial. Denne ga solid flertall for vilje til å slå seg sammen med Verdal, men motsatt resultat der. Endelig vedtak om kommunestruktur blir fattet i Stortinget våren 2017, men kommunen har begynt å forberede seg på en framtid som selvstendig kommune uten det vellykkede samkommunesamarbeidet. Et opphør av samkommunen vil koste Levanger kommune ca 5 mill årlig dersom det ikke blir sammenslåing. Det kan være fornuftig å sette av noe av det som ser ut til å bli et godt regnskapsresultat til slike kostnader fra 2018.

Rådmannen finner det på sin plass å gi honnør til ansatte og ledere i kommunen som gjør en fremragende jobb for å levere gode tjenester med moderat ressursinnsats og et kommunestyre som makter å samhandle om viktige oppgaver. Det er lettere å styre en kommune i god flyt og harmoni enn en kommune med uforutsigbarhet og omkamper som nok preget Levanger kommunen for en del år siden. Det er viktig å merke seg at den nye situasjonen er en følge av modige omstillinger og bevisste satsinger. Og så er vi godt hjulpet av et lavt rentenivå!

2. SAMFUNNSMÅL OG STRATEGIER I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Samfunns mål

- Våre kommuner er gode samfunn å leve i hele livet, og alle føler seg som en verdsatt del av fellesskapet
- Alle barn får en best mulig start på livet
- Alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har flere aktive leveår med god helse og trivsel
- Våre kommuner er en utviklingskraft i en bærekraftig og robust del av Midt-Norge

Strategier

A) Sikre en bærekraftig politikk

- Prioritere forebygging og tidlig innsats
- Prioritere tiltak som favner store deler befolkningen
- Sikre at kommunal innsats prioriteres etter innbyggernes behov
- Legge til rette for et innovativt og lønnsomt arbeids- og næringsliv og økt matproduksjon
- Ta tydeligere ansvar for miljø- og klimautfordringene
- Mobilisere lokalsamfunnets ressurser gjennom åpenhet, medvirkning fra innbyggere og gjennom samspill og allianser med kunnskapsinstitusjoner, næringsliv, frivillighet og offentlige aktører
- Sikre helhetsløsninger, koordinerte arbeidsprosesser og fremtidsretta og kunnskapsbaserte tjenester
- Avstemme politikk og tjenesteproduksjon gjennom forpliktende, helhetlig og økonomisk bærekraftig planverk

B) Prioritere en god start og mestring hele livet

- Prioritere barns oppvekstvilkår og muligheter for å mestre livet
- Legge til rette for inkludering, trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap
- Prioritere virkemidler som reduserer sosiale ulikheter i helse og livsvilkår
- Legge til rette for og stimulere til sunne levevaner
- Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer i tjenesteytingen
- Vektlegge familie- og nettverksperspektiv som arbeidsform
- Ha et nært og likeverdig samarbeid med innbyggerne
- Forbedre læringsresultatene i skolen
- Arbeide for et godt og inkluderende arbeidsliv
- Gi alle innbyggere mulighet for kulturopplevelser

C) Skape rause og robuste livsmiljøer

- Bygge opp under gode nærmiljø
- Utvikle aktive og mer kompakte senterområder i de ulike delene av kommunene
- Stimulere til vakre og levende sentra og sikre arealer til trygge grøntområder, møteplasser og tilrettelagt infrastruktur
- Gjøre det enklere og mer attraktivt å gå og sykle
- Legg til rette for lek, aktivitet, kultur- og naturopplevelser og fritidstilbud for alle uavhengig av alder og funksjonsnivå
- Tilrettelegge for differensierte botilbud som svarer til innbyggernes behov
- Stimulere til at innbyggerne tar bedre vare på hverandre og sine omgivelser
- Legge til rette for kontinuitet og robusthet i frivilligheten, og tydeliggjøre ansvarsdeling og samspill mellom frivillige, offentlige og private aktører
- Bygge opp under utvikling og innovasjon som naturlig i organisasjon og samfunn
- Styrke identitet og attraksjonsverdi gjennom satsing på våre fortrinn og særpreg

3. STATUS TJENESTEPRODUKSJON

3.1 Oppvekst

Ved utgangen av 2. tertial er tjenestene på generelt grunnlag i samsvar med vedtatte planer. Nytt skole- og barnehageår har nettopp startet opp, og per 01.09 er det registrert 2372 (2348 forrige skoleår) elever i kommunale skoler og 156(160) elever i privatskolene. Totalt en økning på 20 elever. I kommunale barnehager er det 270 barn og i private er det 832 barn. Totalt 1102 (1108).

Andre tertial i oppvekstsektoren er preget av overganger i form av avslutninger og oppstart for mange barn/elever- og deres familier. Det har vært barnehage- og skoleslutt, sommerferie og spenning rundt det nye året som venter. Rundt 250 barn startet i barnehage, 249 elever startet i 1. klasse, 229 elever startet på ungdomstrinn og ca 260 elever fra Levanger kommune startet i videregående skoler skole denne høsten. Nye relasjoner skal knyttes mellom barn/elever og ansatte, nye rutiner skal læres, foreldremøter og –samtaler skal holdes, og nye samarbeids- og samhandlingsfora skal settes (FAU, samarbeidsutvalg, arbeidsteam, elevråd osv). Skoler og barnehager har hatt intense planleggingsdager for å få alt på plass for å gjøre starten så god som mulig for alle. 380 elever startet på nye Nesheim skole, - som var den «eneste nye» skolen denne høsten. Samtidig er nye Ytterøy skole, barnehage og samfunnshus under planlegging.

Skole felles

Dette ansvaret ivaretar blant annet egenandel for kurs/videreutdanning for lærere, grunnskoleopplæring og spesialundervisning for barn i fosterhjem, spesialundervisning ved private skoler og gratis SFO-tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne fra 4. klasse. Levanger kommune betaler for 21 elever bosatt i fosterhjem i 11 kommuner. Samtidig har kommunen inntekter fra 9 kommuner og 22 elever som bor i fosterhjem i Levanger kommune. Kommunen betaler spesialundervisningen for 30 elever i 3 privatskoler.

I alt 46 lærere søkte på videreutdanning gjennom den statlig initierte ordningen «kompetanse for kvalitet». 30 lærere fikk søknadene godkjent av skoleeier og utdanningsdirektorat, og er i gang med studiene. Den kommunale egenandelen bekostes av grunnskole felles og den enkelte enhet. I fjor fullførte 24 lærere sine videreutdanninger, og Levanger kommune er med dette godt i gang med sin videreutdanningsstrategi som skal gå fram til 2025.

Barnehage felles

Dette ansvaret ivaretar blant annet egenandel for kurs/videreutdanning for barnehagelærere og styrere i kommunale og private barnehager, spesialpedagogisk hjelp i barnehage for barn i fosterhjem, og fordeling av driftstilskudd til alle barnehager.

Levanger kommune betaler spesialpedagogisk hjelp for i alt 3 barn i barnehage bosatt i fosterhjem i 3 kommuner. Samtidig har kommunen inntekter fra 4 kommuner for 7 barn i barnehage som bor i fosterhjem i Levanger kommune.

Det har vært uklarheter og en del uro med hensyn til tilskudd for private barnehager. Både Private barnehagers landsforbund (PBL) og Espira fikk våren 2016 medhold i sine klager av Fylkesmannen. Klagebehandlingen har ført til forsinkelser i beregningen for 2016, men alle barnehagene fikk endelige satser for 2016 før sommerferien. Sluttoppgjør som følge av klagebehandlingen vil bli utbetalt i 3.tertial, men foreløpige beregninger tyder på at det løses innen avsatte rammer.

Flere barnehagelærere har startet studium i «Psykisk helse i barnehagen», som finansieres av Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag, og flere har startet på videreutdanning i naturfag og matematikk for barnehagefeltet.

Kommunale barnehager

Enheten har ansvar for de 7 kommunale barnehagene og det spesialpedagogiske barnehageteamet (9 ansatte). De fleste barnehager (med unntak av Okkenhaug- og Åsen) har ventelister. Momarka, Staup, Frol, Ytterøy og Ekne opplever spesielt høyt trykk av søkere som vil ha plass.

Utvikling og kompetansehevingsarbeid i kommunale barnehager er et prioritert område. Enheten har mottatt 180 000,- i kompetansemidler fra Fylkesmannen, og er i full gang med Språkløyper i alle barnehagene. Alle barnehagene har ressurspersoner som har vært med på introduksjonssamling og det er dannet nettverk for disse, noe som er viktig for fellesskapsfølelse og identitet. Arbeidet med minoritetsspråklige er høyt prioritert og alle barnehagene har fått supplerende kommunikasjonsmateriell for praktisk bruk. Her er det spesialpedagogisk barnehageteam som veileder på bruk av materiell.

Barnehagene og spesialpedagogene er på vei inn i ei ny tid med implementering av bruk av Ipad i arbeidet med barna. Det jobbes med å kvalitetssikre apper og programvare, samtidig som barna skal skjermes for reklame og uønskede påvirkninger gjennom på nettet. Enhet barnehage samarbeider tett med IKT-avdelingen.

Det legges opp til et kompetanseløft for veiledning av lærlinger i de kommunale barnehagene. Dette er et samarbeid med personalavdelingen. Veilederne er fagarbeidere, pedagogiske ledere eller styrere.

For spesialpedagogisk barnehageteam er satsningene de samme som for barnehagene. I tillegg tilegner teamet seg spesiell kompetanse på autisme. Det jobbes med å få teamet definert som eget verneområde. Sak forberedes til AMU.

29 barn har enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp, mot 25 i tilsvarende periode i 2015. Det er ansatt 2 nye spesialpedagoger i helstillinger. Behov og kostnader til spesialpedagogisk hjelp varierer fra år til år. Det er imidlertid et gap mellom behov og tilgang til ressurser til styrking og tidlig innsats i barnehagene.

Utviklingen på barnehagefeltet viser at kommunen er på rett veg når en sammenligner med målene i kommunedelplanene for oppvekst, helse, samt kommuneplanens samfunnsdel. Det er et godt samarbeid om kompetanseutvikling mellom de kommunale og de private barnehagene. Våren 2016

ble det satt i gang tilsyn med alle kommunale og private barnehager etter «Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler (jf Folkehelseloven)», med et særlig fokus på inn klima. En egen tilsynsgruppe jobber med dette, og endelig rapport ventes ved utgangen av 2016.

Barn og familie (BaFa)

Helsestasjons-, skolehelse- og flyktningehelsetjenesten har til sammen 21,5 årsverk.

Helsestasjon. Alle nyfødte får hjemmebesøk av helsesøster, men på grunn av at fødselsmeldingene ennå ikke kommer elektronisk blir slike besøk forsinket i forhold til det som veilederen sier. Dette kan være uheldig, da liggetida på barsel er kort, og helsestasjonen som skal være neste ledd i hjelpeapparatet kommer for sent på banen. Ammeproblematikk, usikkerhet i foreldrerollen og psykiske vansker er typisk problematikk rundt fødsel. Oppfølging fra helsestasjonen er viktig forebyggende arbeid for å hindre skjevutvikling, og økte behov senere i livet.

Skolehelsetjenesten er styrket med 1,3 årsverk fra 2016, hvorav 50 % av økningen er benyttet til fysioterapeut for barn og unge i skolehelsetjenesten. Til tross for dette ligger kommunen likevel lavere enn «normtall». Det har vært fire avvik i siste tertial som gjelder for sein oppstart av fysioterapi, og ikke oppfylt program i skolehelsetjenesten.

Flyktningehelsetjenesten har fått økt arbeidsmengde i og med at avdelinga har nå ansvaret for alle førstegangssamtaler, både når det gjelder flyktninger og asylsøkere. Dette medfører flere konsultasjoner, lengre og tyngre oppfølging. Med dette har også smittevernarbeidet økt.

Barneverntjenesten har hatt 34,95 årsverk siden oppstart av team for enslige mindreårige flyktninger fra august. I inneværende år har det vært fokus på å opprette en egen avdeling for «Enslige mindreårige» (EM). Dette for å følge opp vedtak i kommunestyret 17.02.16: «Levanger kommune imøtekommer anmodningen om å bosette inntil 71 flyktninger i 2016. Herav 12 enslige mindreårige over 16 år i bofellesskap/hybel med oppfølging...». Teamet var i full drift fra 22. august og består av teamleder og 1 saksbehandler, 4 miljøterapeuter og 4 miljøarbeidere som jobber turnus i ulike stillingsstørrelser. Målgruppen for bofellesskapet er ungdom i alderen 15-18/20 år. Det er plass til 6 ungdommer i huset. Finansiering av tiltaket er refusjoner fra Bufetat med 80 % av utgiftene og midler fra innvandrertjenesten.

I første halvår 2016 mottok barneverntjenesten 151 nye bekymringsmeldinger, mot 153 på samme tidspunkt i 2015. Dette til tross for endret praksis for registrering av bekymringsmeldinger. Flere meldinger i samme sak blir ikke lenger registrert som melding, men som opplysning i sak, slik at det er en reell økning i antall saker sammenlignet med 2015. I 2016 har barneverntjenesten flere saker hvor fristen på 3 måneder for undersøkelse ikke er overholdt. Årsakene til dette er blant annet en økning av bekymringsmeldinger som omhandler vold. Dette er krevende og alvorlige saker som krever samarbeid og koordinering med politi og «Barnehuset» (et tilbud til barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, der det foreligger en politianmeldelse). I første halvår 2016, mottok barneverntjenesten 35 meldinger som omhandler bekymring for vold, mot 48 for hele 2015.

«**Ungdomskontakten**» melder bekymring for økende kjøp, salg og bruk av hasj, samt at det er et miljø for tyngre misbruk blant ungdom i Levanger. Det jobbes tverrfaglig og tverrsektorielt med dette. Ungdomskontakten har to helstillinger med oppfølging av ruskontrakter for ungdom under 18 år, både frivillige og som påtaleunntatelse. En stilling er finansiert med prosjektmidler fra staten, med mål om at tiltaket skal inn i ordinær drift. Dette er i tråd med vedtatt temaplan for rus og psykisk helse.

PPT

PPT har 9,4 årsverk. Flere ansatte har i perioden fullført videre- og etterutdanning, som ledd i en statlig satsing på PPT. Hele kontoret har deltatt på etterutdanningsprogrammet, mens tre ped.psyk. rådgivere og en logoped har gjennomført studiet «Organisasjonsutvikling og endringsarbeid i barnehage og skole». Prosjekt «Bedre sammen» inkluderer i tillegg til PPT, skoler og skoleeier. Det har vært satt inn vikar i forbindelse med etter- og videreutdanningen, men studiene har likevel medført noe redusert kapasitet i denne perioden. PPT har jobbet mer på lavterskelnivå, uten henvisninger, i barnehagene og skolene. Dette er en bevisst og ønsket dreining mot tiltak på lavterskelnivå og mer systemrettet arbeid med mål å redusere behov for spesialundervisning. Det har vært flere utfordrende og ressurskrevende systemsaker i perioden.

Det er gjort endringer i Barnehageloven gjeldende fra 1.8.16, der blant annet PPT er pålagt å jobbe med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med særlige behov. Systemrettede saker er betydelig mer tidkrevende enn individualsaker, og vil kreve kartlegging av kapasitetsbehov, samt endring av arbeidsmetodikk og arbeidsoppgaver, et arbeid som er påbegynt.

Pr. 31.08.2016 er det 27 barn/elever på venteliste. Dette er en nedgang fra samme periode i fjor. Ventetiden er nå 7 mnd, det samme som i fjor og er fortsatt for lang iht. lovverket.

Kommunale grunnskoler.

Sykehuskolen er tilknyttet Halsan skole. Skolen har en lærer i 100 %, og driver opplæring for barn som er innlagt på sykehuset. I løpet av et skoleår er det ca 120 barn som har dette tilbudet. Det er en økning av fremmedspråklige barn, som gir skolen nye utfordringer ift. språk og mange med mangelfull skolegang.

Alle ungdomsskoler har deltatt i den nasjonale satsingen «Ungdomstrinn i Utvikling», som går over tre semester, fram til årsskiftet 16-17. Skogn og Åsen har hatt fokus på «Regning som grunnleggende ferdighet», Ytterøy «Skriving som grunnleggende ferdighet», og Levanger ungdomsskole «organisasjonsutvikling». Satsingen er nå i en evalueringsfase, og utfordringen framover er hvordan arbeidet kan videreføres etter perioden.

«Barnetrinn i utvikling»: Skolene Nesheim, Halsan og Ekne har deltatt i et utviklingsprosjekt i samarbeid med Nord Universitet. Fokuset er leseopplæring, minoritetsspråklige og ledelse i team, samt involvering og deltakelse fra den enkelte lærer og skolens PPT-kontakt. Prosjektet ble avsluttet

våren 2016. I forlengelsen av dette prosjektet deltar skolene i «Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving 2016-2019- Språkløyper». Skolene bidrar her til følgeforskning.

Frol barneskole deltar i et utviklingsprosjekt sammen med Nord universitet for utvikling av ledelsesteamet ved skolen. Skolens hovedfokus med tanke på organisasjonsutvikling er å skape én skole etter fusjon av barneskolene Mule, Okkenhaug og Frol, og det arbeides hardt for å utvikle en felles og god praksis. Dette arbeidet varer fram til nyttår 2016.

Det er varslet omfattende endringer i opplæringsloven og læreplanverket «Kunnskapsløftet». Endringene vil gi tydelige signaler til skoleeier om hva som bør og må prioriteres i årene som kommer.

Før sommerferien ble det i rektormøte enighet om at det høsten 2016 skal utarbeides en kollektiv strategi som gjelder for alle de kommunale skolene i Levanger. Strategien skal vise hvordan skolene gjennom felles innsats vil styrke elevenes læringsutbytte, trivsel og helse gjennom satsing på et godt og trygt læringsmiljø, grunnleggende ferdigheter, god resultatoppfølging, læreres kompetanse og klasseledelse, skole-hjem-samarbeid og god skoleledelse. Innsatsområder i utviklingsstrategien utarbeides av rektorene og skoleadministrasjonen høsten 2016, og legges inn som tiltak i kommunedelplan for oppvekst og skoleenhetenes virksomhetsplaner fra 2017. Planleggingsarbeidet er startet opp, og fortsetter ut året og inn i 2017. Eksisterende satsinger legges inn i strategien.

Økt lærertetthet ved u-trinnet ved Skogn og Levanger ungdomsskole: Skolene er tilført ressurser fra staten tilsvarende 6 lærerstillinger, og ordningen vil også gjelde skoleåret 2016-2017, men avsluttes med dette. Dette vil bli en utfordring som kommunen må ta høyde for.

Økt lærertetthet ved barnetrinns-skolene: Skolene fikk utbetalt et ekstratilskudd på 0,5 mill kr våren 2016. Dette kom i tillegg til grunntildelingen for våren på ca 1 mill kr. Tilskuddet gis på bakgrunn av elevtall, og det drives følgeforskning på tiltaket.

3.2 Helse og omsorg

På helseområdet må det hele tiden arbeides i f.h.t. ulike perspektiver. Det arbeides med å utrede behov og utmåle tjenester til alle som har en rettighet etter lovverket og endre innretningen på tjenestene etter justeringer av lovverk og forskrifter. Det arbeides kontinuerlig med å snu fokus for tjenestene fra manglende funksjon til fokus på hva den enkelt ønsker og kan få til. «Hva er viktig for deg» er et spørsmål alle ansatte skal stille. Dette har vært viktig å framholde i de prosesser som har gått med tanke på ny struktur i tjenestene fra 2017.

Fra sentrale myndigheter arbeides det med en omstilling til «pasientenes helsetjeneste» når det gjelder sykehusene. Dette finner man også igjen i sentrale styringsdokumenter som et ønske om en sterkere brukerstemme inn i tjenesteutformingen. Dette skaper til en viss grad en utfordring i forhold til at forventninger ikke alltid kan innfris, selv uten at en bryter med lovverket på området.

Alt dette henger også sammen med de strategiske omstillingene som er satt i verk og fortsatt vil danne grunnlaget for tjenesteutviklinga i kommunen.

Når det skal forebygges fremfor å reparere så betyr det at ressurser må flyttes litt etter litt slik at en ikke får et samfunn som fortsetter «å produsere» behov for tjenester som kan melde seg på et senere tidspunkt i livet. Dette tatt i betraktning så opplever enhetene at det er god kontroll og en fornuftig styring. God kompetanse i saksbehandlerleddet sikrer oftere en god vurdering i f.h.t. behovene og utmålingen av tjenester. Dette er med på å sikre at tjenestene skal holde en god nok kvalitet. Når det kommer til utvikling så er det mange krevende momenter foran oss, men i det store bildet ser det ut til at Helse og omsorg har et godt utgangspunkt for den videre utviklingen som fortsatt må ta høyde for større ansvar for enda flere oppgaver.

Helse og omsorg er en læringsarena for helsefagstudenter fra universitet, for videregående skoler, for innvandringstjenesten, og for NAV. Dette har vært utfordrende i en tid hvor tjenestene er i endring.

Felles helse

På dette området belastes utgifter fra Helseforetaket vedrørende utskrivningsklare pasienter. Døgnsatsen kommunen betaler til sykehuset for pasienter som må ligge et ekstra døgn etter at de er «utskrivningsklare», er for 2016 kr. 4.505 pr døgn. Levanger kommune har hittil i år betalt for ca. 230 døgn mot 523 døgn i 2015, 320 døgn i 2014, 28 døgn i 2013 og 14 døgn i 2012.

Det er en målsetting at kommunen skal greie å holde antallet utskrivningsklare døgn på et minimum. Helse og omsorgstjenestene er hele tiden opptatt med å skape gode kommunale tjenesteforløp og gode overganger for pasienter.

NAV

Enhetens tjenester utføres i henhold til lov og forskrift.

Det er en bedring i arbeidsledigheten i fylket og i kommunen, samtidig er det flere langtidsledige og unge som faller utenfor. Ungdomsteamet har pr. i dag kontakt med 182 ledige ungdommer (under 25 år).

Økonomisk sosialhjelp er svært vanskelig å budsjettere, og er samtidig pliktmessige ytelser og tjenester, jfr. lov om sosiale tjenester i nav, som kommunen er forpliktet til å ivareta. Ser en til sammenlignbare kommuner har Levanger ikke spesielt høy ledighet og kostnader knyttet til økonomisk sosialhjelp.

Fakta viser at NAV Levanger for tiden har færre deltakere på KVP (kvalifiseringsprogrammet) enn hva som er budsjettert, og dette gir et midlertidig mindreforbruk. NAV har organisert et eget ungdomsteam for å sette fokus og sikre kvalitet på oppfølging av denne gruppen.

Det er også igangsatt et tiltak med en øremerket ressurs til oppfølging av langtidsledige flyktninger, finansiert av Innvandrertjenesten.

Vedrørende aktivitets-/arbeidskrav i henhold til økonomisk sosialhjelp (lovens §20), så har enheten et samarbeid med enhet Rehabilitering og det gis nå praksis 3 dager i uken. Målet er å gi et tilbud på svært kort varsel for en relativt begrenset periode, dette for avklaring og i påvente av andre tiltak. Det er ennå ikke avklart om eller hvor mye kommunene vil bli kompensert fra staten. Lovendring antas nå å gjelde fra 01.01.17.

Enheden hadde tilsyn i juni måned vedr. sosiale tjenester til unge mellom 17 og 23 år. Fylkesmannen påpekte ingen avvik, men noen merknader/forbedringspunkter, bl.a. manglende risiko- og sårbarhetsanalyser, og uklar ansvarsavklaring jf. samhandling med andre tjenesteytere i kommunen.

Hjemmetjenesten

Enheden har i 2 tertial etablert full drift i 8 nye boliger med heldøgnsomsorg, nye Eplehagen. Disse boligene var planlagt med fulldrift fra 1. april, men er først kommet i gang fra 1. september, dette gir enheten noe økonomisk handlingsrom i etableringsfasen og bidrar til en god økonomisk status i enheten. Forøvrig har enheten etablert flere nye tjenester til hjemmeboende som ikke var budsjettet. Her har de aktuelle avdelingene jobbet godt i samarbeid med andre offentlige instanser og de berørte familier for å få til gode tjenester som imøtekommer de enkeltes behov.

Kjøkkentjenesten er under et økende press, og de nye tjenestebasene i kommunen som Eplehagen, Staup helsehus og Åsen omsorg, er med på å øke dette presset. Små lokaler, dårlige tilrettelagte arealer for produksjon og intern logistikk er krevende, samt flere leveringspunkter. Behovet for en samlokalisering er stort.

Psykisk helse-/oppfølgingstjenesten erfarer et økt behov for tjenester i befolkningen. Behovet for flere gruppetilbud er noe avdelingen ser er økende. Derfor er det viktig for avdelingen å bli samlokalisert, slik at blant annet flere tilrettelagte gruppetilbud kan utvikles. Dagens lokaliseringer er en hindring for dette.

Ergo-/fysioterapitjenesten for voksne har gjennomført det første året med hverdagsrehabiliterings-team. Av de 21 brukerne har behovet for tjenester på årsbasis blitt redusert med 63,3%. Dette gjør det mulig å utvide tilbudet og videreutvikle hjemmetjenestene som «førstelinje» i forhold til å underbygge menneskers evne til å mestre egne liv.

Habiliteringstjenesten

Tjenester leveres i hovedsak etter avdelingenes planer og målsettinger.

Tiltak Arbeid For Stønad (AFS) ble iverksatt som et tiltak i NAV under avdeling Arbeid og aktivisering medio mai/juni år. Dette er et tiltak spesielt rettet mot ungdom.

Nye omsorgsboliger i Nordsiveien 20 åpnet sommer 2016. En av boligene er innflyttet. De andre er foreløpig ikke tildelt, og tjenester i boligene er avhengig av vedtakene.

Avlastningsbolig har færre tildelte døgn på grunn av at flere har flyttet til Eplehagen. En må nå se på tjenestene og ressursbehov i Avlastningsbolig basert på fremskriving av kjent informasjon om aktuelle brukere. Generelt har boligen vært overfylt av brukere i perioder.

Omsorgsbasene har relativt liten endring rundt tjenestemottakere 2. tertial. Utfordringen ligger i økt behov for tjenester, blant annet nattevakter. Dette gjøres også for å ivareta ansattes sikkerhet og arbeidsmiljø.

Enheten har utfordringer med endrede behov hos enkelte tjenestemottakere, samt utfordringer med økt antall tjenestemottakere. I særlig grad gjelder dette tjenestemottakere med omfattende tjenestebehov, og slike endringer er vanskelig å forutse og ta hensyn til ved budsjettering.

Det er ikke forventet aktivitetsendringer resten av året, foruten eventuelle endringer i behov for tjenester til enkeltbrukere som følge av at funksjonsnivå blir endret.

Institusjonstjenesten

I løpet av året har det oppstått utfordringer knyttet til rekruttering i en ny fastlegehjemmel som har medført at mange innbyggere ikke har fått knyttet seg til en fastlege. I tillegg er det også kommet oppsigelse på en fastlegehjemmel i Åsen, slik at det nå må rekrutteres til 2 ledige fastlegehjemler. Dette er blant annet en direkte følge av befolkningsveksten i kommunen.

Den kommunale legetjenesten, fast ansatte leger med ansvar for institusjonstjenesten inkludert kommunale akutte døgnenger (KAD), er styrket. Det er nå 1,4 årsverk fast ansatte sykehjemsleger (2 leger) og 1 årsverk (2 leger) i engasjement. Denne styrkingen skal dekke et behov for større legeressurs, men er også et tiltak for å rekruttere og beholde viktig kompetanse med tanke på tjenestenes innhold og kvalitet. Legene er på engasjement i påvente av ansettelsesprosessen ved Staup Helsehus.

Institusjonstjenesten opplever svingninger gjennom året når det gjelder press fra sykehuset angående utskrivningsklare pasienter, samt «propper» i eget system i form av at mange blir liggende på Breidablikktunet (BBT) sykehjem i påvente av ledig omsorgsbolig/langtidsplass. Det er periodevis stort press på tjenesten, mens det i andre, men korte perioder, er ledig kapasitet på BBT sykehjem.

Enheten har mottatt flere henvendelser fra pasienter fra andre kommuner som ønsker opphold, og dette har i lange perioder generert mye ekstra ressurser, menneskelig og økonomisk. Bruk av dobbeltrom i rom dimensjonert som enkeltrom har vært brukt for å avdempe press på tjenesten ved BBT sykehjem, mens Ytterøy helsetun også har hatt en pasient på overbelegg.

3.3 Samfunnsutvikling

Innvandrertjenesten

Tjenestene som leveres i enheten er i samsvar med politiske vedtak og oppdragsgivers krav selv om årets budsjett ble laget ut fra et kommunestyrevedtak på bosetting av 59 flyktninger i 2016. Antallet inkluderer 7 enslige mindreårige. Flyktningkrisen som oppsto i 2015 førte til nye tilleggsanmodninger fra IMDI. Kommunestyret vedtok 17. februar 2016 bosetting av 71 flyktninger, derav 12 enslige mindreårige over 15 år og 5 enslige mindreårige under 15 år. Det forutsetter at de under 15 år skal bo i fosterheimer.

Det ser ut til at antall familiegjenforeninger vil øke i 2016. Når antall bosettinger øker vil både inntekter og utgifter øke. Så langt er kommunen i rute med bosettingen. Det er heller ingen avvik av betydelig art og budsjettjusteringer vil bli vurdert fortløpende.

I budsjettet for 2016 er det ikke tatt høyde for etableringen av et privat omsorgssenter for 20 enslige mindreårige under 15 år på Bjørnang. Vertskommunetilskuddet er beregnet ut i fra 20 enslige mindreårige. I dag bor det 7 barn på omsorgssenteret. 6 av disse ble i juli måned overført fra et tilsvarende omsorgssenter i Steinkjer. Disse barna går fortsatt på skole i Steinkjer. Utgiftene kommunen har vedrørende skole og helsetilbud vil bli finansiert fra vertskommunetilskuddet. Her forventes det derfor et mindreforbruk da det bodde kun 2 ungdommer på omsorgssenteret det første halve året.

23. mai inngikk Leira en tilleggsavtale med UDI, som ga kommunen ytterligere overføringer for først 20, siden 40 ekstra enslige mindreårige plasser (EM-plasser). Denne avtalen ble avsluttet 1. aug. Fra samme dato fikk Leira endret sin hovedavtale, slik at mottaket fikk 38 EM-plasser, en økning på 20 i forhold til den tidligere hovedavtalen. De nevnte endringer vil på generelt grunnlag skape betydelige positive avvik i forhold til vedtatt budsjett for 2016. Overføringene fra tilleggsavtale er ren netto inntekt, da det i periode for tilleggsavtale ikke har vært behov for å benytte disse midlene grunnet ubenyttede plasser. I løpet av september er det, med grunnlag i økt beboermasse ved avdeling for enslige mindreårige, tilkommet 6 nye årsverk ved mottaket. Dette vil igjen føre til økte lønnskostnader i forhold til oppsatt budsjett. I tillegg kan man forvente det samme ved flere andre poster med bakgrunn i økt aktivitet.

Levanger voksenopplæring leverer de tjenester som er vedtatt, det vil si norskopplæring og grunnskole for voksne.

Kultur

Kultur har en viktig rolle i samfunnet. Alle innbyggere har mulighet til å skape, utøve og oppleve kultur, hentet fra Kommunedelplan kultur 2015-2022, vedtatt i Levanger kommunestyre 28.1.2015.

Kulturenhetens tjenesteområde er svært variert. Enheten består av kulturskolen, bibliotek, Festiviteten kino og kulturhus, ungdomshus og samtidskunstvirksomheten Levart. Videre har enheten ansvar for tilrettelegging og tiltak innenfor alle kulturområdene, og både amatørvirksomhet og profesjonell utøvelse skal ivaretas. Enheten har et spesielt ansvar for tilrettelegging av kulturopplevelser for mennesker med spesielle behov, og driver selv eller i samarbeid med andre flere aktiviteter hvor kultur brukes i helse- og omsorgsarbeid.

Ansvar for kulturminner ligger fra august 2015 til Byantikvaren som samarbeider tett med kulturenheten. Arbeidet med ny Kulturminneplan med en museumsdel er igangsatt. Det samme er utarbeidelse av en brannvernplan.

Vedtak om videre utredning av kulturarenaer i kommunestyret i januar følges opp og prosjektgruppa er i gang med arbeidet. Prosjektrapport forventes ferdigstilt i løpet av året.

Ungdomshusets nye lokaler i Kirkegt. 11 er ferdigstilt.

Drift og anlegg

Tjenestene som er levert er utført i henhold til Bestiller-utfører-modell. Dette er avtaler som hvert år blir forhandlet frem med Kommunalteknikk, Bygg og eiendom og Den Norske kirke.

Driftsoppgaver på vann, avløp, sommer- og vintervedlikehold på parkeringsplasser, uteareal på Staup, park og graving på alle kirkegårdene i Levanger kommune skal faktureres videre til bestillende enhet til avtalt pris.

Tjenestetilbudet er i henhold til etterspørsel fra våre bestillere.

Bygg og eiendom

Enheten drifter alle kommunale formålsbygg; skoler, helsebygg, barnehager, kulturbygg og delvis idrettsbygg. Enheten har ansvaret for alt av driftspersonell. I tillegg til driften har enheten ansvar for utviklingen av eiendommer etter vedtak i kommunestyret. Alt av rehabilitering og nybygg forestås av enheten.

Prosjekter går som planlagt. Det meste av personalressursen arbeider med nye prosjekter. Det vil si at driftsrelaterte oppgaver er noe nedprioritert i perioden. Ny renholdsleder var på plass fra 1.august og det er startet arbeid med justering av de ansattes arbeidssted, og lyst ut tilkallingsvikarer. Det vil si at vikartjenesten kjøres i egen regi framover. Oppgradering og tilpassing av utstyr er også påbegynt.

Eplehagen omsorgsboliger er satt i drift. Ellers er situasjonen den samme ved omsorgsboliger. Det er høyt arbeidspress på de ansatte. Når det gjelder gjennomgangsboliger er området preget av

krevende beboermasse, og det har vært noen grove tilfeller av ødeleggelse av boliger. Det planlegges salg av enkelte boliger. For å sikre salgsværdien, vil disse bli satt i stand før de selges.

Vedrørende omsorgsboliger og gjennomgangsboliger er det tatt i bruk nytt system for leiekontrakter, fakturering med mer. Målet er å skape en bedre oversikt over beboere og kontrakter. Systemet skal kunne brukes på tvers av avdelinger for alle som jobber med tildeling og boligspørsmål.

Ved Filmfabrikken, næringsbygget på Røstad, var det en tid aktuelt å utvide kapasiteten med en brakkerigg. Dette ble unngått i og med at et annet rom ble etablert som kontorfellesskap. Noen små innvendige tilpasninger gjenstår. Arbeidet med bygget kan sies å være en kontinuerlig tilpassningsjobb, i og med stor utskifting av leietakere med forskjellige behov.

Driften av Staup går som planlagt. Det vil bli utskifting av driftspersonell i løpet av 2016/2017. Uteområdet er generelt gitt et løft med ny parkering og asfaltering av veier.

Eplehagen boliger er tatt i bruk og Staup helsehus går som planlagt.

Det er fortsatt stor aktivitet når det gjelder nye prosjekter. Bemanningen er ikke dimensjonert for denne aktiviteten selv om enheten leier inn kompetanse. Over lang tid gir dette slitasje på de ansatte som man bør være oppmerksom på.

Kommunalteknikk

Enhet Kommunalteknikk har ansvaret for planlegging, utvikling, forvaltning og drift av:

Vann- og avløpsanlegg:

- Vann; overvåkning av nedbørsfeltet til drikkevannskilden og vannkilden, vannbehandling, transportsystem og driftsrutiner. Sikkerhet i mengde og kvalitet, det vil si nok, sunt og godt drikkevann.
- Avløp; planlegge, bygge og drifte avløpsledninger, pumpestasjoner og renseanlegg slik at det ikke fører til utslipp i lokale vassdrag ved normal driftssituasjon. Lage internkontrollsystem og beredskapsplaner for å hindre utslipp som fører til lukt og uhygieniske forhold på eiendom, nærmiljø.

Kommunale veier og parkeringsplasser:

- Aksellastretriksjoner, bompenger, brøyting/strøing, parkering, ruteplanlegger, trafikkinformasjon, trafiksikkerhet, parkvedlikehold, planlegging/bygging veg, gang-/sykkelvei og vegvedlikehold.

Tomteutvikling

- Tomte-/arealutvikling for bolig, næring, friområder, friluftsområder og parkanlegg

- Kjøp av areal, planlegging og utbygging (veg, vann, kloakk) av tomtearealer, ledelse av utbyggingsprosjekt, markedsføring, salg av ferdig opparbeidede tomter, inngåelse av kontrakter.
- Forvaltning, utvikling og salg av regulert areal til næringsformål på Rinnleiret.

3.4 Handlingsplan drift

Tiltakene er beskrevet i Økonomiplanen 2016-2019.

STRATEGIER OG TILTAK	Kostnad / Omst.	Iverksetting og forventet effekt
OPPVEKST		
Moderasjonsordninger barnehager	1,7	Det er innført ytterligere moderasjonsordning for barn fra 3 år fra august 2016.
Refusjon til vertskommuner vedr. spesialundervisning for barn i fosterheim	2,0	Det forventes at styrkingen er tilstrekkelig, ettersom flere av elevene gikk ut av grunnskolen fra skoleåret 2016-17. Nye har imidlertid kommet til, og prognosen er noe mer usikker.
Styrking av ordinær opplæring gjennom kompetanseutvikling, bevisstgjøring av lærere.	X	30 lærere deltar i KFK (kompetanse for kvalitet) skoleåret 2016-17. Finansiering er en kombinasjon av statlig og kommunal.
Realisere Familiens hus.		Ikke realisert, fortsatt i planfase.
Forebyggende arbeid, styrke skolehelsetjenesten	0,4	Er gjennomført som planlagt (totalt 0,7, inkl. 0,3 fysioterapeut i skolehelsetjenesten)
Etablere miljøteam ved de største skolene	X	Ikke gjennomført.
Barnevernvakt	0,5	Gjennomført i samarbeid med kommunene Steinkjer, Verdal og Namsos
Ungdomskontakter, SLT-arbeid	0,6	Gjennomført.
Styrke PPT med en stilling for veiledning av og for tilpasset opplæring i skolen.	0,35	Gjennomført.
Kunnskapsutvikling for ansatte i barnehage og foreldre om fysisk aktivitet og kosthold.	X	Delvis gjennomført, men ikke som en felles, obligatorisk del for alle barnehager.
Gjennomføring av ulike løsninger for å nå målet om 60 minutters fysisk aktivitet i løpet av skoledagen.	X	Gjennomført, men de fleste med 45 min.
Utvikle kunnskap og bevissthet hos ansatte om hvordan de bidrar til å redusere sosial ulikhet.	X	Delvis gjennomført, men ikke som en felles, obligatorisk del for alle ansatte.
Implementere og evaluere program for klasseledelse, læringsmiljø og sosial kompetanse.	X	Ikke gjennomført ved alle skoler.
Fysioterapistilling Barn og familie	0,3	Gjennomført
Etablere og prøve ut beredskapsteam mot mobbing som	X	Gjennomført

ledd i kommunens styringshjul mot mobbing.		
Ta i bruk voksne rollemodeller fra sivilsamfunnet, ved å etablere vennefamilier, nettverksmøter, familiegrupper.	X	Ikke gjennomført i andre skoler enn Nesheim.
Etablere Home-Start i samarbeid med frivilligheten.	X	Ikke gjennomført
Prøve ut samarbeid med frivillige om leksehjelp, knyttet opp mot ungdomsskolene.	X	Kun utprøvd ved Åsen b/u.
Ny naturfagstime mellomtrinn	0,45	Innført
Forventningsavklaring mellom elever, foresatte og skole: Hvordan kan vi sammen skape økt læringsutbytte og læringstrykk	X	Gjennomført ved nesten alle skoler.
Oppslutning og prioritering av «Den kulturelle skolesekken» for viktigheten av kulturelt mangfold.	X	Under arbeid og delvis gjennomført.
Etablere en «kulturell barnehagesekk» for å fremme dannelse og kulturelt mangfold. Tilbud for alle skolestarterne i barnehagene.	X	Ikke gjennomført.
Legge til rette for bedre tilpasset opplæring ved å legge økt vekt på styrking av praktiske ferdigheter i alle fag. Tiltak skal synliggjøres i lokale læreplaner.	X	Er en del av prosessen «Bedre sammen», og er også mål i satsingen «Ungdomstrinn i utvikling». Lokale læreplaner er ikke gjennomført. En del av #felles strategi for levangerskolen» som utarbeides høsten 2016.
Utvikle barns og unges regneferdigheter gjennom vektlegging av regning som grunnleggende ferdighet i alle fag (Ungdomstrinn i utvikling).	X	Er i gang ved 2 U-skoler, som valgte «Regning som grunnleggende ferdighet i alle fag».
Utvikle tilbud til elever som trenger større utfordringer og raskere progresjon for å være motivert for skolen.	X	Det er ikke utarbeidet egen strategi for dette.
Etablere faste møter mellom «FAU-barnehage Levanger», administrasjonen og driftskomiteen.	X	Ikke gjennomført.
Etablere familiegrupper i barnehagene, utprøving i 2 barnehager i 2015-16. Vurderes å opprette i alle barnehagene i planperioden.	X	Ikke gjennomført.
Utvikle tiltaket «Aktiv transport – skolevei» i samarbeid med foreldrene	X	Igang satt ved den enkelte skole.

Delta i program for kommunen som barnehagemyndighet og skoleeier i regi av Oppvekstprogrammet.	X	Igangsatt.
Styrking lærerkompetanse i bl. a matematikk, engelsk og norsk i tråd med nasjonale føringer, og gjennom samarbeid.	X	Igangsatt, jf punktet om KFK- Kompetanse for kvalitet. 150 lærere (2016-tall) vil ha behov for styrket kompetanse for å fylle kravene innen 2025. Tallet kan endre seg med turnover.
Samarbeidsprosjekt mellom PPT og skolene: Økt systemrettet arbeid i skolene for å redusere behovet for spesialundervisning.	0,4	Er en del av prosessen «Bedre sammen».
Styrke skoleledernes kompetanse gjennom KS-utviklingsprogrammet «Den gode skoleleder».	X	Inneværende skoleår deltok skoleeier ved administrasjonen og skolene Åsen, Skogn, Levanger og Halsan (4 av åtte kommunale skoler) i programmet «Den gode skoleleder». Fylkesmannen i Nord Trøndelag og KS Nord Trøndelag engasjerte KS Konsult til å bidra i arbeidet. Årsaken til at noen ikke deltok er ulike. Flytting, sammenslåing, enkelte synes de har nok med det de har av utviklingsarbeid. Evalueres i oktober 2016.
HELSE OG OMSORG		
Nye tilbud helse og omsorg inkl.: Driftskostnad barnebolig med 2 mill. årlig fra 2017	8,0	Innarbeides i økonomiplanen fra 2017 med helårseffekt.
Stilling velferdsteknologi, samarbeid med Verdal	0,4	Det er ansatt rådgiver for velferdsteknologi som også i f.h.t. utlysningsteksten skal ha systemansvar på Profil og lede Profilforum. Samarbeidet med Verdal vil måtte utvikles avhengig av utfallet på kommunestrukturdiskusjonen. Det er også aktuelt å samarbeide med andre kommuner i f.h.t. innkjøp og rammeavtaler for drift og vedlikehold.
Forankring av mestring som verdigrunnlag og arbeidsform gjennom: <ul style="list-style-type: none"> • Å utvikle en egen modell for hverdagsmestring og hjemmerehabilitering i Levanger som bidrar til å etablere en ny praksis. • Plan for ny tverrfaglig teamstruktur. Omfatter bl.a. implementering av kulturkompetanse i organisasjonen 		Hverdagsmestring og hjemmerehabilitering er igangsatt og skal utvikles videre til å være en av flere måter å operasjonalisere strategiene fra kommunedelplanen når det gjelder å kunne bidra til at mennesker i større grad mestrer sin egen hverdag. Arbeidet med å bygge tverrfaglig teamstruktur med fokus på endringer i kommunal tjenestestruktur og et sammenhengende pasientforløp er startet opp. Det samme gjelder forberedelser med å bygge et miljø for læring og mestring. Dette blir lokalisert

Reorganisering av samarbeidsutvalgene		Temaet vil bli diskutert med Driftskomiteen og samarbeidsutvalgene i juni. På grunn av mange strukturelle endringer har det også vært utfordrende å finne deltagere til samarbeidsutvalgene. Temaet vil komme opp igjen mot slutten av året.
Informasjonssenter for helse og omsorgstjenester: <ul style="list-style-type: none"> Etablere forebyggende hjemmebesøk for eldre > 70 med tverrfaglig fokus Etablere informasjonstjeneste om velferdsteknologi 		Er iverksatt som en felles «bursdagsmarkering» for alle innbyggere som fyller 75 år i inneværende år. Første møte avholdt primo mai. Informasjon og tjenester og tilbud ble godt mottatt. Informasjonstjeneste om velferdsteknologi vil bli mer generell og omfattende når Helsehuset på Staup åpner med demonstrasjonsrom.
Videreutvikle Frisklivssentralens rolle og arbeidsoppgaver		Dette hører til som en av flere prosesser det arbeides med i f.h.t. tjenesteinnholdet lokalisert til dagsenter og dagrehabiliteringen i Helsehuset på Staup.
Videreføre kreftkoordinator		På tross av at tilskuddet fra Kreftforeningen trappes ned så vil denne stillingen bli lagt inn i ordinær drift.
KULTUR, NÆRING, INNVANDRERTJENESTEN OG TEKNISKE OMRÅDER		
Utvikle en modell for helhetlig samfunnsutvikling på tvers av offentlig/ privat/frivillig sektor og implementere den i driften.		Kontinuerlig arbeid.
Utvikle «beste praksis» innenfor kultur, helse og omsorgsfeltet i partnerskap med sentrale aktører innen området.		Kontinuerlig arbeid, men nødvendig å gjøre noen nye grep. Ikke godt nok forankret i alle enheter. Det bør opprettes en tverrfaglig arbeidsgruppe som har fokus på dette. Ikke gjort.
Utrede tilbud om undervisning i estetiske fag for alle barn og unge.		Det bør ses på muligheten for å lage en modell for et kulturskoetilbud inn i skole og SFO. Ikke gjort.
Utrede utvikling av eksisterende og nye turtraseer i hht anleggsplanen.		Ferdigstilling av pilotprosjektet «Turskiltprosjektet i <u>sentrum</u> ». Nye turstier planlegges/kartlegges, bl.a. sti rundt Eidsbotn og sti opp til Munkebyklosteret.
«Ung i Levanger», utredning av framtidig ungdomssatsning		Ungdommer har hatt sommerjobb i 2016 og har beskrevet status og utfordringer for ungdom i Levanger ved bruk av film og bilder, blogg og intervjuer. Dette skal være grunnlag for det videre arbeidet.

Etablering av Ungdomshuset i nye Lokaler i Kirkegata 11.		Under arbeid. Åpnes høst 2016.
Utredning: Utvikle biblioteket til et opplevelses- og kunnskapscenter med rom for opplevelse, lek, læring og vitenskap i partnerskap med ulike aktører.		Ikke igangsatt, men romprogram for en slik utvikling er en del av prosjekt kulturell infrastruktur.
Utvikle biblioteket videre som møteplass og debattarena		Under arbeid.
Sikre deltakelse i meningsfull fritid for alle barn, unge og deres familier og redusere negative konsekvenser av sosial ulikhet. <ul style="list-style-type: none"> • Utstyrssentral • Opplevelsespakker • Gratisplasser ved kulturskolen 	Arbeidet er godt igang. UtstyrsBUA svært populær og med stor aktivitet. Opplevelsespakker tilbys via NAV. Gratisplasser ved kulturskolen tilgjengelig, men ikke fylt opp. (NAV som formidler)	
Videre utredninger knyttet til en eventuell utvikling av vaskeriet på havna sett i lys av den øvrige kulturelle infrastrukturen, jfr. utredningen «Den kulturelle tråd», Kommunedelplan kultur og investeringsbudsjettet.		Igangsatt.
Utrede arenaer for kunst i offentlige rom.		Igangsatt. Handlingsplan vedtas i driftskomiteen 14. september.
Fortsatt arbeid med profesjonalisering av arena for samtidskunst i Middelskolebygget.		Arbeidet er i gang. Evaluering av Levart planlagt 2016.
Utvikle kompetanse for forvaltning og ivaretagelse av kulturminner med trehusbyen Levanger som spydspiss.		Arbeidet påbegynt.
Etablere et bygningsvern- og opplevelsescenter for formidling av trehusarkitektur, tradisjonshåndverk, estetikk og arkeologi.		Ikke igangsatt.
Tilrettelegge for kultur- og opplevelsesnæringer i Trehusbyen Levanger <ul style="list-style-type: none"> • Bruke Olavsrosa aktivt i markedsføring av Trehusbyen • Videreutvikle Marsimartnan • Utvikle Cittaslow-konseptet for opplevelsesnæring og bolyst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Olavsrosa tildelt og godkjent at Levanger kan benytte den. Skilting bestilles høst 2016. • Marsimartna 2016 er gjennomført, evalueringsrapport ferdigstilt og legges fram høst 2016. • Cittaslow-rådet etablert. Første møte september 2016. 	
Videreutvikle konseptet for Filmfabrikken		Driftsavtale med Tindved kulturhage AS inngått.
Deltakelse i internasjonalt kompetanseutviklingsprosjekt:		Deltar. Avsluttes i 2016.

«Samarbeidsprosjekt Swidnica»		
Ta initiativ til å etablere interesseorganisasjonen Museene i Levanger (MiL) i tråd med vedtak PS 43/12		MiL er under etablering. Har hatt to møter i 2016.
Bistå med å etablere Rinnleiret museum i tråd med museumsorganiseringen vedtatt i PS 27/11.		Under arbeid.
Iverksette disposisjonsplan for Torsbustaden		Under arbeid.
Kartlegging og verdisetting av friluftsområder		Under arbeid.
Lage brannvernplan for Trehusbyen		Tilskudd fra Riksantikvaren innvilget. Under arbeid.
Lage kulturminneplan		Tilskudd fra Riksantikvaren innvilget. Under arbeid.
Opprette stilling som frivillighets-koordinator og etablere «brobygger»-funksjoner i organisasjonen.	0,2	Lyses ut høst 2016.
Inngå flere partnerskapsavtaler med frivilligheten for å gi innbyggerne gode kultur- og aktivitetstilbud.		Kontinuerlig arbeid.
Utvikle og ta i bruk verktøy for god samhandling mellom frivillighet, næringsliv og det offentlige.		Kontinuerlig arbeid.
Etablere frivillighetens hus i partnerskap med frivilligheten, næringslivet og andre offentlige aktører.		Ikke gjort.
Partnerskapet med Levanger Frivilligsentral og Levanger idrettsråd forsterkes og utvikles.		Kontinuerlig arbeid.
Ta initiativ til å revitalisere Levanger musikkråd		Under arbeid.
Økt vedlikehold park/anlegg	0,5	Økt ramme gjør det mulig å opprettholde tjenestenivå på nye tiltak (bla. Stadionparken).

4. STATUS ØKONOMISK DRIFT. UTVIKLING I UTGIFTER OG INNTEKTER

4.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 31.08.2016

Hovedoversikt drift	Regnskap	Regnskap	Endring	Justert	Forbruk	Regnskap	Prognose	Avvik just
Levanger kommune	pr 31.08.2016	31.08.2015	2015-2016	2016	i %	2015	2016	og progn
Skatt på inntekt og formue	-263 347	-238 697	24 649	-426 918	61,7	-399 621	-430 918	4 000
Inntektsutjevning	-45 511	-58 888	-13 377	-87 590	52,0	-85 294	-87 590	0
Rammetilskudd ekskl innt.utjevning	-323 747	-360 755	-37 007	-462 138	70,1	-449 975	-462 138	0
Sum frie inntekter	-632 605	-658 340	-25 735	-976 646	64,8	-934 890	-980 646	4 000
Eiendomsskatt	-29 472	-28 775	697	-44 000	67,0	-42 647	-44 000	0
Kompensasjonstilskudd	-458	-469	-11	-4 500	10,2	-4 646	-4 500	0
Tidligere års overskudd/bruk av fond			0		0	-200	0	0
Sum fellesinntekter	-662 535	-687 584	-25 049	-1 025 146	64,6	-982 383	-1 029 146	4 000
Sum renter og avdrag (kommunal andel)	48 452	45 728	-2 725	73 995	65,5	54 966	73 995	0
NETTO RAMME	-614 082	-641 856	-27 774	-951 151	64,6	-927 417	-955 151	4 000
Inndekn. tidl. års underskudd			0	0	0	0	0	0
Ekstraordinært vedlikehold/utstyr			0	0		970		0
REST NETTO RAMME	-614 082	-641 856	-27 774	-951 151	64,6	-926 447	-955 151	4 000
Avsetning til fond	6 074	6 206	132	9 111	66,7	28 879	9 111	0
Bruk av fond		-200						
REST NETTO RAMME	-608 008	-635 850	-27 642	-942 040	64,5	-897 568	-946 040	4 000
RAMMEFORDELING:								
Politisk	4 009	3 628	382	5 823	68,9	6 199	5 823	0
Rådmannen m/stab	6 998	6 643	355	10 400	67,3	10 005	10 400	0
Felleskostnader	18 356	14 881	3 475	19 733	93,0	10 187	15 733	4 000
Kirker m.v	6 022	3 951	2 071	8 961	67,2	8 525	8 961	0
Innvandretjenesten	-14 329	3 869	-18 198	-1 390	-	-3 317	-5 390	4 000
Sum oppvekst	273 093	292 858	-19 766	445 997	61,2	460 923	445 997	0
- Oppvekst felles	114 510	119 711	-5 201	183 057	62,6	180 650	183 057	0
- Barn-Familie	33 980	35 989	-2 009	63 185	53,8	61 906	63 185	0
- Kommunale barnehager	5 246	7 325	-2 079	8 025	65,4	8 958	8 025	0
- Mule/Okkenhaug	0	7 920	-7 920	0		8 362	0	0
- Halsan	9 750	9 487	264	14 015	69,6	15 824	14 015	0
- Nesheim	17 181	17 377	-196	25 706	66,8	27 838	25 706	0
- Skogn	22 460	25 710	-3 251	36 427	61,7	40 993	36 427	0
- Ekne	3 697	4 970	-1 273	5 817	63,6	7 501	5 817	0
- Åsen	12 407	12 636	-228	20 651	60,1	21 131	20 651	0
- Ytterøy	3 978	4 849	-871	6 368	62,5	7 668	6 368	0
- Frol	28 746	23 111	5 635	45 305	63,5	41 455	45 305	0
- Levanger ungdomsskole	21 137	23 773	-2 636	37 441	56,5	38 637	37 441	0
Sum helse og omsorg	204 271	199 502	4 770	328 215	62,2	316 193	327 415	800
- Felles helse	1 077	2 337	-1 260	3 550	30,3	3 364	2 750	800
- NAV	12 466	13 188	-723	20 398	61,1	21 012	20 398	0
- Hjemmetjenester	70 790	69 661	1 129	119 177	59,4	113 117	117 177	2 000
- Habilitering	54 191	48 929	5 262	78 964	68,6	77 479	80 964	-2 000
- Institusjon	65 748	65 386	362	106 126	62,0	101 221	106 126	0
								0
Kultur	14 474	15 367	-893	22 944	63,1	23 357	22 944	0
Drift / anlegg	568	2 222	-1 654	-844	-67,3	-1 585	-844	0
Bygg og eiendom	29 287	5 288	23 998	40 943	71,5	8 448	41 443	-500
Kom. Teknikk (Vann,avløp)	-2 278	329	-2 607	0		0	0	0
Kom. Teknikk (Vei,park,parkering)	11 314	8 738	2 576	9 950	113,7	10 538	9 950	0
Innherrer Samkommune	34 207	32 656	1 551	51 306	66,7	48 094	51 306	0
SUM RAMME	585 993	589 931	-3 938	942 038		897 567	933 738	8 300
Driftsmargin/resultat	-22 015	-45 919	-31 580	0		0	-12 300	12 300

Det er relativt små avvik mellom prognose og justert budsjett ved enhetene. Ingen av driftsforholdene er av en slik karakter at rådmannen foreslår å justere budsjettet for disse, jf punkt 4.2. Budsjettet foreslås imidlertid justert for kommunal egenandel knyttet til satsing på bredbåndsutbygging (enhet Kommunalteknikk). Ytterligere kommentarer vedrørende økonomisk status er beskrevet i punkt 4.3.

Fellesinntekter som skatt og rammetilskudd ble justert noe opp etter 1. tertial (K-sak 37/16). Skatteinntekten for Levanger kommune ligger i år over forventet nivå. Ved utgangen av august har veksten vært på 11,1 % sammenlignet med 2015. Budsjettetert vekst er 6,3 %. Tall fra SSB viser at skatteinntektene i årets åtte første måneder samlet utgjorde 92,8 mrd. kr for kommunene. Sammenliknet med perioden januar-august i fjor gir dette en vekst på 8,2 % i skatteinntektene.

Den akkumulerte veksten for landet så langt i år ligger fortsatt over anslagene i Revidert nasjonalbudsjett (RNB). Den nasjonale skatteveksten i 2016 er i RNB anslått til 6,4 % for kommunene, 4,1 % for fylkeskommunene og 6,0 % for kommunesektoren samlet. Det er imidlertid betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen de fire siste månedene av året. Fortsatt gjenstår de viktige skattemånedene september og november med inngang av forskuddstrekk for personlige skatteyttere. I tillegg påvirkes høstmånedene av likning/avregning for 2015 og av korrigert fordelingsoppgjør mellom skattekreditorene. Skatteinntekten anslås å bli ca. 4 mill. kroner høyere enn budsjettetert.

På øvrige fellesposter som eiendomsskatt og finans forventes ingen vesentlige avvik fra årsbudsjettet.

4.2 Budsjettjusteringer drift

Kommunalteknikk, avdeling veg, er tillagt arbeidet med søkeprosess, anbudsgrunnlag og utbygging av bredbånd til distriktene. Dette er ikke budsjettetert og vil gi et kostnad på inntil 1 mill kr. Beløpet er en kommunal egenandel der resten er finansiert av statlige midler, og rådmannen foreslår derfor at enheten styrkes med 1 mill. kroner fra disposisjonsfond. Ref sak i kommunestyret 23/14.

4.3 Økonomi, situasjonen i driften

Fellesområder

Enheter (Tall i tusen kr)	Regnskap 31.08.2016	Regnskap 31.08.2015	Endring 2015-2016	Justert årsbudsjett 2016	Forbruk i %	Regnskap 2015	Prognose 2016	Avvik just budsj og progn
Politisk	4 009	3 628	382	5 823	68,9	6 199	5 823	0
Rådmannen m/stab	6 998	6 643	355	10 400	67,3	10 005	10 400	0
Felleskostnader	18 356	14 881	3 475	19 733	93,0	10 187	15 733	4 000
Kirker m.v	6 022	3 951	2 071	8 961	67,2	8 525	8 961	0
Sum fellesområder	35 385	29 102	6 283	44 917	78,8	34 916	40 917	4 000

Politisk område har et merforbruk på ca kr 500.000 som følge av arbeidet med kommunereformen og folkeavstemning. Kommunen har mottatt noe skjønnsmidler fra fylkesmannen, men vil søke om mer under begrunnelse at en ble «ufrivillig alene». Om noe av merforbruket kan hentes inn innen området avhenger av hvor mye frikjøp for folkevalgte en får regning for i 3. tertial.

Rådmannen med stab forventes å gå i balanse ved årets slutt.

Felleskostnader består blant annet av forsikringer, kontingenter, revisjonsutgifter og avsetning til lønnsoppgjør. Området har et tilsynelatende høyt forbruk, som skyldes at flere store fakturaer ennå ikke er fordelt på enhetene, eller fakturert. Årets lønnsoppgjør blir lavere enn budsjettet slik at prognosene tilsier et mindreforbruk på ca 4 mill kroner i 2016.

Ansvarsområdet kirker m.v inneholder utgifter som tilskudd til Sør-Innherad kirkelige fellesråd og andre trossamfunn. Det forventes ingen avvik ved utgangen av året.

Oppvekst

Enheter (Tall i tusen)	Regnskap 31.08.2016	Regnskap 31.08.2015	Endring 2015-2016	Justert årsbudsjett 2016	Forbruk i %	Regnskap 2015	Prognose 2016	Avvik just budsj og progn
Oppvekst felles	114 510	119 711	-5 201	183 057	62,6	180 650	183 057	0
Barn og familie	33 980	35 989	-2 009	63 185	53,8	61 906	63 185	0
Kommunale bhg	5 246	7 325	-2 079	8 025	65,4	8 958	8 025	0
Halsan skole	9 750	9 487	264	14 015	69,6	15 824	14 015	0
Nesheim skole	17 181	17 377	-196	25 706	66,8	27 838	25 706	0
Skogn skole	22 460	25 710	-3 251	36 427	61,7	40 993	36 427	0
Ekne skole	3 697	4 970	-1 273	5 817	63,6	7 501	5 817	0
Åsen skole	12 407	12 636	-228	20 651	60,1	21 131	20 651	0
Ytterøy skole	3 978	4 849	-871	6 368	62,5	7 668	6 368	0
Frol barneskole	28 746	23 111	5 635	45 305	63,5	41 455	45 305	0
Levanger u-skole	21 137	23 773	-2 636	37 441	56,5	38 637	37 441	0
SUM	273 093	284 939	-11 846	445 997	62,2	452 561	445 997	0

Oppvekst felles har to ansvarsområder; skole felles og barnehager felles. Samlet har disse et forbruk i tråd med årsbudsjettet.

Fra 1. august 2015 fikk alle 4- og 5-åringer med familieinntekt under kr 405.000,- i året rett til 20 t/u gratis barnehageplass i kjernetiden, og fra 1. august 2016 ble dette utvidet til også å gjelde 3-åringer. For 2016 er det budsjettert med 1,7 mill til denne ordningen, men etter vedtaket om at 3-åringer skal inkluderes, er det lagt inn en budsjettjustering på 0,5 mill for å dekke dette.

Det knyttes usikkerhet til kostnader med spesialundervisning for barn i fosterhjem i andre kommuner, ettersom dette påvirkes direkte av tiltak i barneverntjenesten.

Samlet sett forventes balanse ved årets slutt.

Barn og familie (BaFa): (Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, Barnevern og PPT)

Prognosen for 31.12.16 er at enheten vil gå i balanse, men det knyttes alltid noe usikkerhet til tiltakssiden i barnevernet, da det ikke er budsjettert for eventuelle nye plasseringer eller kostnadskrevende tiltak utenfor hjemmet.

Kommunale barnehager

Barnehagene samlet sett har ved 2. tertial et forbruk i tråd med årsbudsjett. Det er en økning av barn med rett til spesialpedagogisk hjelp, og det er ansatt 2 nye årsverk i spesialpedagogisk barnehageteam fra høsten 2016, tilsvarende ca 0,5 mill kr for perioden august-desember. Dette må det finnes dekning for innen oppvekstområdet.

Det forventes at barnehagene samlet sett går i balanse ved årets slutt.

Kommunale grunnskoler: Regnskapstallene for perioden viser at de fleste skolene ligger innenfor budsjett, men det meldes om mulige negative avvik ved skolene Nesheim, Halsan og Frol. Det må ses på gruppesammensetninger for å spare lønn for å lukke avvik på regnskapet. For disse skolene er kostnadene knyttet til enkeltelever som krever ekstra voksendekning for å gi et forsvarlig tilbud. Frol knytter usikkerhet til minoritetsspråklige elever og med nye elever på «TOA». Samtidig forventes et mulig positivt avvik på Levanger ungdomsskole.

Samlet sett forventes det at rammen for oppvekstsektoren er tilstrekkelig for å drive innenfor forsvarlig kvalitet i 2016.

Helse og omsorg

Enheter. (Tall i tusen)	Regnskap 31.08.2016	Regnskap 31.08.2015	Endring 2015-2016	Justert årsbudsjett 2016	Forbruk i %	Regnskap 2015	Prognose 2016	Avvik just budsj og progn
Felles helse	1 077	2 337	-1 260	3 550	30,3	3 364	2 750	800
NAV	12 466	13 188	-723	20 398	61,1	21 012	20 398	0
Hjemmetjenester	70 790	69 661	1 129	119 177	59,4	113 117	119 177	0
Habilitering	54 191	48 929	5 262	78 964	68,6	77 479	80 964	-2 000
Institusjon	65 748	65 386	362	106 126	62,0	101 221	104 126	2 000
Sum	204 271	199 502	4 770	328 215	62,2	316 193	327 415	800

Forbruk pr 2. tertial på alle enheter viser at det er god økonomistyring. Det vil imidlertid være utfordringer på noen områder. Det har stort sett vært en positiv utvikling gjennom første og andre tertial.

Felles helse

Her posteres hovedsakelig utgifter vedrørende utskrivningsklare pasienter, og det er grunn til å tro at antall liggedøgn blir lavere enn fjor, beskrevet i kapittel om tjenesteproduksjon, og at det kan bety et mindreforbruk. I opprinnelig budsjett ble det budsjettert lønn til ny stilling innen velferdsteknologi på dette området, kr 800.000,-. Stillingen er organisert hos Rådmann, og det vil bli foretatt en budsjettendring.

NAV

Enheden får flere arbeidsoppgaver og dette gir økt press/utfordringer på å levere tjenester jfr. Lov og forskrift. Enheden forventer, ut fra de forliggende opplysninger, totalt sett å være i balanse ved årets slutt. Usikkerheten er knyttet til forbruk av økonomisk sosialhjelp.

Hjemmetjenester

Enheden styrer mot balanse, men grunnet den tidligere nevnte tjenesteoppbyggingen i avdeling Eplehagen, er det noe usikkert hvordan resultatet til slutt vil bli. Mye avhenger av når enkelte tjenestemottakere flytter inn og hvordan vedtakene om tjenester til den enkelte utformes.

Habilitering

Det knyttes en økonomisk usikkerhet til det nye tiltaket «arbeid for stønad». Det er så langt ikke planer om å fjerne eller redusere tiltak ut over det som allerede ligger i effektiviseringsbehovet i organisasjonen i forbindelse med ny tjenestestruktur.

Enheden har totalt sett et merforbruk på lønn i enkelte avdelinger. Dette skyldes en økning i tjenesteomfang til enkeltbrukere.

Helse og omsorgstorget har store merforbruk knyttet til støttekontakt/treningskontakt og omsorgslønn. I løpet av året er det vedtatt politisk høyere satser/godtgjøring enn forutsatt ved

opprinnelig budsjett. Dette har ikke enheten fått kompensert fullt ut. I tillegg har Fylkesmannen gjort vedtak om etterbetaling av omsorgslønn i en enkeltsak. Til sammen utgjør dette et merforbruk på 1,6 mill kroner.

Regnskapet for enheten samlet viser et merforbruk ved utgangen av 2. tertial. Det er vanskelig å anslå prognose for 2016, men det antas et merforbruk på ca 2 mill kroner. Imidlertid er dette svært usikkert da det i noen tilfeller kan bli dekt inn via mertilskudd for ressurskrevende tjenester, eller at behovene endres.

For å redusere merforbruket arbeides det fortløpende med å redimensjonere tjenesteutmålingen og på den måten spare der det er mulig.

Institusjoner

Det styres mot et mindreforbruk for å kunne overføre midler til å drifte nytt helsehus på Staup hvor nyansettelser vil skje fram mot jul. Slik det ser ut nå, er det mulig å styre mot mindreforbruk på ca. 2 mill. samlet sett for enheten. Nesten alle avdelinger styrer mot mindreforbruk pr i dag, og det har vært en positiv utvikling gjennom første og andre tertial.

Kultur, næring, innvandrer-tjenesten og tekniske områder

Enheter (Tall i tusen)	Regnskap 31.08.2016	Regnskap 31.08.2015	Endring 2015-2016	Justert årsbudsjett 2016	Forbruk i %	Regnskap 2015	Prognose 2016	Avvik just budsj og progn
Innvandrer-tjenesten	-14 329	3 869	-18 198	-1 390	-	-3 317	-5 390	4 000
Kultur	14 474	15 367	-893	22 944	63,1	23 357	22 944	0
Drift / anlegg	568	2 222	-1 654	-844	-67,3	-1 585	-844	0
Bygg og eiendom	29 287	5 288	23 998	40 943	71,5	8 448	41 443	-500
Kom. tekn. (vann, avløp)	-2 278	329	-2 607	0		0	0	0
Kom. tekn, veg, park, parkering,	11 314	8 738	2 576	9 950	113,7	10 538	9 950	0
Sum	39 036	35 813	3 223	71 603	54,5	37 441	68 103	3 500

Innvandrer-tjenesten

Flyktingetjenesten mottar vertskommunetilskudd for enslige mindreårige under 15 år på grunn av et privat omsorgssenter. Ettersom det så langt har kommet færre ungdommer enn forutsatt i budsjettet, forventes det et mindreforbruk på dette området. Mindreforbruket anslås til ca 1 mill kr.

Regnskapet for Leira viser positive avvik ved 2. tertial. 23. mai inngikk Leira en tilleggsavtale med UDI, som ga oss ytterligere overføringer for først 20, siden 40 ekstra EM-plasser. Denne avtalen ble

avsluttet 1. aug. Fra samme dato fikk Leira endret sin hovedavtale, slik at mottaket fikk 38 EM-plasser, en økning på 20 i forhold til den tidligere hovedavtalen. De nevnte endringer vil på generelt grunnlag skape positive avvik i forhold til oppsatt budsjett. Overføringene fra tilleggsavtale er ren netto inntekt, da det i periode for tilleggsavtale ikke har vært behov for å benytte disse midlene grunnet ubenyttede plasser. Ved utgangen av året anslås et mindreforbruk på ca 3 mill kr.

For Voksenopplæringa viser regnskapstallene for 2. tertial viser at utgifter og inntekter er som forventet, og dette vil også være situasjonen ved utgangen av året. Den forventede elevøkningen som ble beskrevet i forrige tertialrapport kom ikke, og det ble ikke nødvendig å engasjere flere lærere ved skolestart. Selv om utvidelsen på Leira ikke ble så stor som tidligere antatt, har elevtallet økt, og det kan bli nødvendig å opprette ny gruppe i november. Det vil i så fall medføre økte lønnsutgifter fra 1. november, mens tilskuddene vil komme i 2017.

På tross av et krevende år ved Leira, med stor usikkerhet i antall ankomster, ser det ut til at alle tre avdelingene vil levere et positivt resultat ved årets slutt.

Enheten forventer større kostnader i siste tertial som påvirker det positive avviket ved 2. tertial. Dette er utgifter som bygningsmessig vedlikehold, kjøp av tjenester fra interne enheter og andre kommuner. Samlet anslås et mindreforbruk på 4 millioner kr.

Kultur

Tjenestetilbudets nivå og innhold avviker ikke fra de forutsetninger som ligger til grunn for budsjettet. Enheten vil følge opp og igangsette tiltak i revidert handlingsplan for Kommunedelplan kultur. Det er ingen planlagte aktivitetsendringer som vil ha konsekvenser i forhold til vedtatt budsjett. Enheten har noe utfordring med personalkostnader knyttet til omstillingstiltak i perioden som kommer. Dette søkes løst gjennom interne omprioriteringer.

Prognosen for 31.12.16 er at enheten holder seg innenfor budsjetttrammen.

Drift og anlegg

det negative avviket mellom regnskap og budsjett pr 2.tertial skyldes etterslep på fakturering. enhetens totale lønnsutgifter er i samsvar med budsjett. Det er stabilt lavt sykefravær, og sykmeldte følges opp i henhold til IA-avtalen.

Prognose for 31.12.16 er at enheten forventer balanse ved årsslutt.

Bygg og eiendom

Enheten ble tilført 2 millioner kroner ved kommunestyrets behandling av økonomirapportering 1. tertial. Dette er tilført områder med størst behov. Det er likevel krevende å tilpasse aktiviteten til budsjetttrammen, bla innen renholdsområdet. Det arbeides aktivt for å klare dette.

Pr. 31.08 er forbruket noe høyt sett i forhold til budsjett. Det bruker å være stor aktivitet på slutten av året. Forventer et lite merforbruk på om lag 0,5 mill kroner ved årsslutt.

Kommunalteknikk

Det negative avviket pr 2.tertial skyldes i hovedsak et merforbruk på grunn av relativt store utgifter til brøyting/strøing. I tillegg er ca halvparten av lønnsmidler som skal føres på prosjekt ført midlertidig på drift, men dette vil bli belastet investeringsprosjekter ved årets slutt.

På grunn av merforbruk knyttet til drift vinterstid, er sommerdrifta noe redusert.

Ansvarsområdet veg er tillagt arbeidet med søkeprosess, anbudsgrunnlag og utbygging av bredbånd til distriktene. Dette er ikke budsjettet og vil gi et kostnad på inntil 1 mill kr. Beløpet er en kommunal egenandel der resten er finansiert av statlige midler, og rådmannen foreslår at enheten styrkes med 1 mill. kroner fra disposisjonsfond.

Vann- og avløpsregnskapet er selvkost og vil komme i balanse ved årets slutt.

Regnskapet for Tomteforvaltning er også selvkost. Utgifter er i henhold til budsjett.

Ansvarsområdet Friluft og Friluftslivsområder vil være i henhold til budsjett i løpet av året. Det er gjort noen investeringer i forhold til kommunale lekeplasser.

Prognose pr 31.12.2016 for enheten er at den samlet holder seg innenfor budsjetttrammen, forutsatt at bredbåndsatsingen inndeckes av fond.

5. INVESTERINGER.

5.1 Status investeringer

Tiltakene er beskrevet i Økonomiplanen 2016-2019.

Tiltak Beskrivelser i økonomiplan	Kostnad (mill. kr.)	Status pr. 31.08.2016
IKT - administrative løsninger	5,7	Prosjektene går som planlagt, nødvendige oppgraderinger skjer fortløpende gjennom året
OPPVEKST		
Neset barneskole	49,0	Byggeregnskap under utarbeidelse.
Ytterøy skole	8,0	Er i siste fase av planleggingen.
Utvikling av uteområder skoler og barnehager	1,5	Følger fastlagt plan
Uteområde Neset	10,0	Byggeregnskap er under utarbeidelse.
Uteområdet Ytterøy	0,5	Er i siste fase av planlegging.
Datateknologi i skole og barnehage	3,0	Følger fastlagt plan
HELSE OG OMSORG		
Heldøgns omsorgstilbud - Åsen	117,0	Ligger godt an, fremdriftsplan følges.
Helsehus, Staup	121,3	Overskridelser grunnet kvikkleire i grunnen og behov for realisering av biovarmeanlegg. Gjelder anlegg til både Breidablikktunet, Helsehuset og boliger i Staupslia. Budsjettet foreslås styrket med 10,1 mill kroner.
Øvrige heldøgns omsorg- ombygginger	1,0	Oppstart snarlig etter ferien, arkitekt engasjert.
Boligsosial handlingsplan	25,0	Flere prosjekter er ferdigstilt i sommer, bl.a. Eplehagen, Håkon den Godes gate 48b, Nordsivegen 16
Barnebolig - avlastningsbolig	6,5	Oppstart i løpet av vinteren
Rehabilitering kommunale boliger	2,0	Igangsatt

Velferdsteknologi/trygghets-alarmer/kjøkkenutstyr	4,0	Det er byttet ut 10 dører på Nylåna på Skogn helsetun, med tilhørende teknologi som gjør at pasientene kun får tilgang til sine egne rom. «Hotell-dører» med da adgangskontroll og oversikt over pasientene. Teknologien er på plass, opplæring gjenstår før dette kan tas i bruk.
ANLEGG, INFRASTRUKTUR, SAMFUNNSIKKERHET OG MILJØ		
Transportmidler		
Fornyning av anleggsmidler (tjenestebiler, buss, vedutstyr etc.)	4,0	Beløpet disponeres gjennom året som planlagt.
Bygninger		
Trønderhallen	0,8	Gjennomføres som planlagt.
Kulturbygg, planlegging	2,0	Utredning i oppstartfasen, vil pågå inn i 2017. Budsjettet foreslås redusert med 1 mill inneværende år.
Kjøp Løa	8,0	Under arbeid. Dialog med Statsbygg pågår.
Ombygging/rehabilitering kommunale bygg	2,0	Brukes fortløpende på større omgjøring/tilpassinger
Tiltak etter ROS	1,0	Anskaffelser av nødstrømsløsninger ved kommunale bygg
ENØK	1,0	Anvendt i henhold til plan.
Renovering Rinnleiret	0,6	Gjennomført
Kombinasjonsbygg	75,0	Arbeidet ligger litt etter planen. Budsjettet er vedtatt i 2015-kroner, og må sannsynligvis justeres opp i 2017.
Staup inkl. infrastruktur	9,0	Ledninger i grunnen er rehabilitert og skiftet, asfalt legges, parkering opparbeidet.
Vann		
Utskifting/sanering og nyanlegg	12,0	Arbeidet følger vedtatt plan.
Avløp		
Utskifting/sanering og nyanlegg	10,0	Arbeidet følger vedtatt plan.
Friområder		
Miljøtiltak i friluftsområder	4,0	Arbeidet i hovedsak etter planen. 0,7 mill kr. er brukt så langt. Restbeløp på Tinbuen kommer ikke før 2017, og budsjettet foreslås nedjustert med 1,5 mill.
Samferdsel/miljøtiltak		
Miljøtiltak, gågate/miljøgate/park	1,5	Hele beløpet er pr. dato disponert, hovedsakelig til sluttfinansiering av Stadionparken.

Infrastruktur Levanger havn	3,4	Benyttes til gang-/sykkelveg i Sjøgata (etappe 2).
Veg, parkeringsplasser, gatelys	12,0	Hele restbeløpet benyttes til asfaltering, forsterking, rehab gatebelysning, iht. plan.
Planfri undergang Skogn	1,0	Brukt ca. 100 000,- Restbeløpet vil i løpet av året bli brukt til reguleringsplan/detaljplan.
Avlastningsveger sentrum	3,0	Ingenting er brukt pr. dato. 1 – 1,5 mill vil bli brukt til planlegging/grunnundersøkelser i 2016. Arbeidet med å sikre grunnlag for realisering av avlastningsveg i Jernbanegata/Strandgata ved å besørge utkjøp og riving av garasjer er i gang, og kan medføre kostnader i 2016. Dette avklares i løpet av 3.kvartal.
Gang- og sykkelveger	10,0	3,5 mill er brukt pr. dato til ferdigstillelse av gang-/sykkelveg Sjøgata. Restbeløpet benyttes til fortau i Gamle Kongeveg.
Utbygging tomteområder		
Utbygging tomteområder - boliger	17,0	Hele beløpet blir benyttet i løpet av året til Kjønstadmarka og rundkjøring Gjemblevegen/Sivs veg.
SUM INVESTERINGER	531,8	

5.2 Budsjetjusteringer investering

Rådmannen foreslår endringer i investeringsbudsjettet:

1. Andel av solgt tomt Levanger havn (anleggsbidrag), 2,5 mill kroner, avsettes til bundet investeringsfond.
2. Følgende endringer foreslås (blå kolonne):

Tiltak	Kostnad (mill. kr.)						Kommentarer
	2016	Progn. 2016	Endring	Lån	Moms	Tilskudd/Salg	
OPPVEKST							
Nesheim barneskole	49,0	55,0	6,0	4,8	1,2		Aktivitet overført fra 2015 til 2016.
Ytterøy skole	8,0	15,0	7,0	5,6	1,4		Jf vedtak K-styresak 39/16.
Garderober Åsen skole		1,6	1,6	1,3	0,3		Prosjekt ikke gjennomført i 2015, må rebevilges for 2016.
Utvikling av uteområder bhg og skoler	1,5	0,5	-1,0	-0,8	-0,2		Midler benyttet til uteområde Nesheim.
Uteområde Nesheim	10,0	11,0	1,0	0,8	0,2		Fra sentral pott uteområder.
Uteområdet Ytterøy	0,5	1,0	0,5	0,4	0,1		Jf vedtak K-styresak 39/16.
HELSE OG OMSORG							
Heldøgns omsorgstilbud - Åsen	117,0	85,0	-32,0		-6,4	-25,6	Lavere kostnader enn forventet i 2016, arbeidet fortsetter i 2017.
Helsehus, Staup	121,3	128,0	6,7	5,4	1,3		Overskridelser grunnet kvikkleire i grunnen og behov for realisering av biovarmeanlegg.
Boligsosial handlingsplan	25,0	0,0	-25,0	-20,0	-5,0		Potten fordeles som vist nedenfor, økning grunnet etablering av enslige mindreårige i Håkon den godes gt 48.
Eplehagen		21,0	21,0	16,8	4,2		Jf. vedtatt handlingsplan.
Nordsivegen		4,5	4,5	3,6	0,9		Jf. vedtatt handlingsplan.
Håkon den godes gt 48		4,9	4,9	3,9	1,0		Jf. K-styresak 11/16.
Barnebolig - avlastningsbolig	6,5	0,5	-6,0	-4,8	-1,2		Planleggingsmidler i 2016, etablering i 2017.
ANLEGG, INFRASTRUKTUR, SAMFUNNSIKKERHET OG MILJØ							
Bygninger							
Kulturbygg, planlegging	2,0	1,0	-1,0	-0,8	-0,2		Utredning i oppstartfasen, vil pågå inn i 2017.
Renovering Skognhallen		2,1	2,1	0,7	0,4	1,0	Utbedring av golv etter skade ved renovering av hallen forøvrig.
Renovering Rinnleiret	0,6	0,0	-0,6			-0,6	Arbeidet fullført i 2015.
Utbygging Leira mottak		24,7	24,7	24,7			Jf. K-styresak 4/16.
Friområder							
Miljøtiltak i friluftsområder	4,0	2,5	-1,5	-1,2	-0,3		Restbeløp på Tinbuen kommer ikke før 2017, og budsjettet foreslås nedjustert med 1,5 mill.
SUM INVESTERINGER			12,9	40,4	-2,2	-25,2	

6. FINANSFORVALTNING

6.1 Kort sammendrag

Siste tall for konsumprisveksten viser en årlig rate på 4,4%. Dette er et stykke over den langsiktige målsettingen på 2,5%. Mye av prisveksten kan forklares i en svekket krone. Dette, sammen med veksten i boligprisene, kan være faktorer som bidrar til at Norges Bank holder tilbake med ytterligere rentekutt nå. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget et utkast til endring av finansforskriften for kommuner og fylkeskommuner. Endringsforslaget, som er sendt på høring, går ut på at tertialrapportering til politisk nivå skal inneholde oversikt som viser volum av lån som forfaller de neste 12 måneder. Tilsvarende krav ligger også til grunn i eksisterende forskrift, men KMD ønsker nå en presisering for å synliggjøre refinansieringsrisikoen på en bedre måte. Marginen på lån med kommunal- og fylkeskommunal risiko har vært stabil i 2. tertial. Låneporteføljens samlede volum er på 2.261 millioner kroner. Långivere er Husbanken, Kommunalbanken, KLP og verdipapirmarkedet. Av samlet lånevolum er 28% sikret med fast rente og gjennomsnittlig porteføljerente er 2,12%. Store deler av lånemassen er etablert med løpetid lengre enn 3 år (67%). Kortere løpetider i porteføljen er lån på 350 mill (utgjør 16% av samlede lån) med forfall i mars 2017 og 393 mill (17%) i mars 2018. Gjennomsnittlig tid til forfall for hele lånemassen er 8,7 år.

Hele rapporten er vedlagt saken.

6.2 Avviksanalyse låneportefølje – nøkkeltall

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : 31. august 2016

Rapport "Forrige" : IMM juni 2016

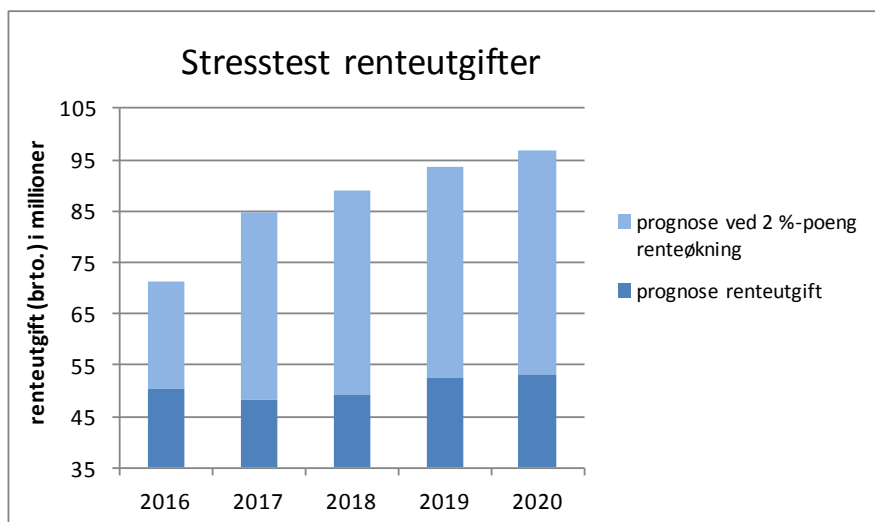
Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	28 %	24 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	72 %	76 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2016	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2017	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	1,01	0,8	Min.-/makskrav:	0-4 år
Rentefølsomhet (%)	1,00	0,79		
Utløpsår lengste rentebinding	2023	2023	Maksgrense	
Andel største enkeltlån i porteføljen:	17 %	18 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,15 %	2,15 %		
Anslag renteutgift 2016 (mill. kroner)	50,93	48,96	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2017 (mill. kroner)	52,54	45,82		
Innløsningsverdi rentesikring (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-2,00 %	-2,3		
Innløsningsverdi renteswapper (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-44	-48		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (andel i %)	16	17	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Kun små endringer i markedet for kreditt med kommunal og fylkeskommunal risiko.

6.3 Stresstest

Kommunens brutto renteutgifter er kalkulert og fremstilt i grafen under. Det er også beregnet hvilken effekt en umiddelbar renteoppgang på 2 prosentpoeng vil få for renteutgiftene. Beregningen er foretatt for perioden 2016-2020.

En eventuell renteoppgang vil også ha betydning for kommunens selvfinansierende lån og aktivaside. Det ikke tatt høyde for dette i beregningen ovenfor.

7. ORGANISASJON

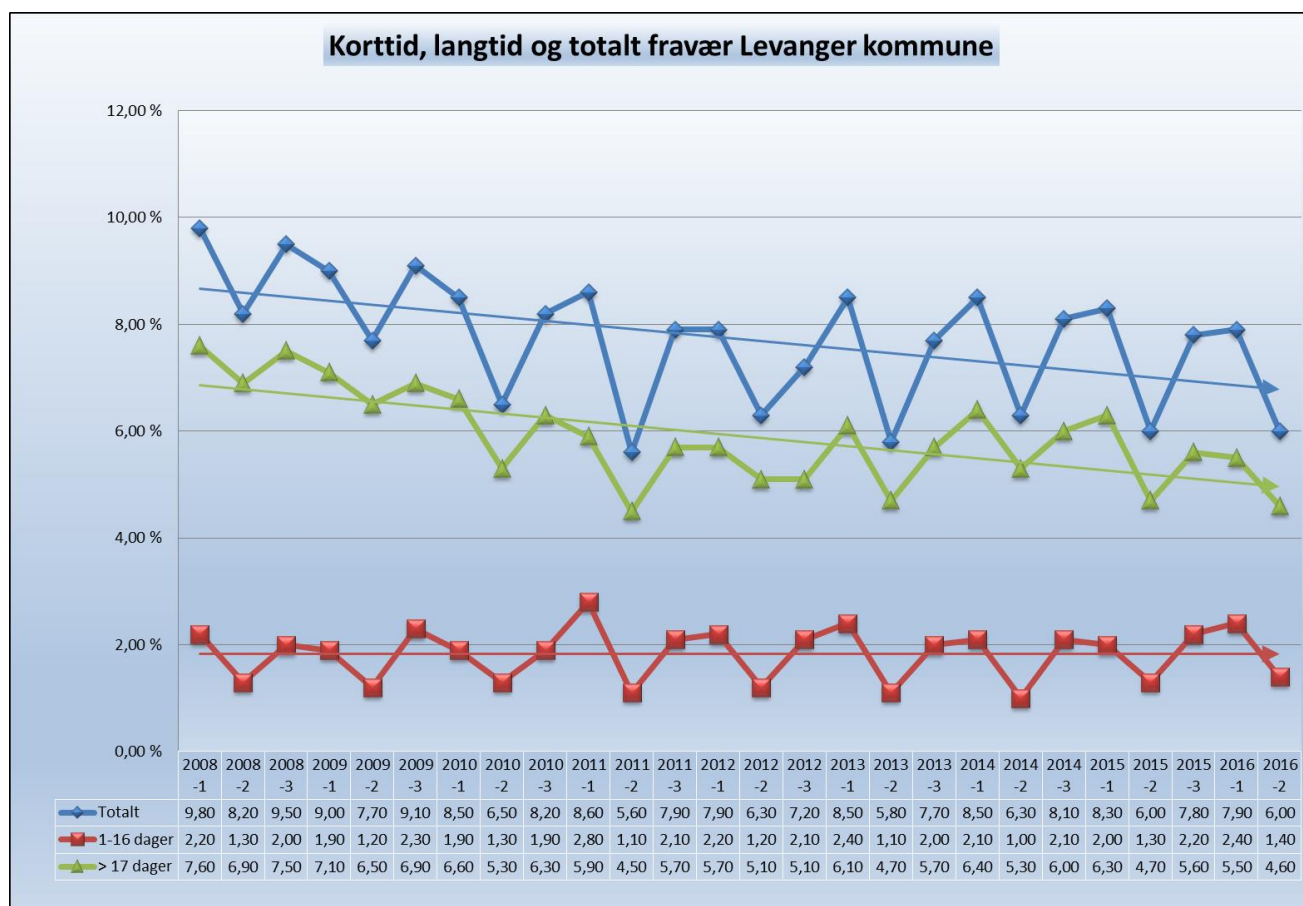
7.1 Sykefravær

Enhet/område	2. tertial 2015	3. tertial 2015	1.tertial 2016	2. tertial 2016		
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	1-16 dager	>=17 dager
Rådmannen m/fellestjenester	4,60 %	0,70 %	0,30 %	1,10 %	1,10 %	0,00 %
NAV	11,00 %	5,70 %	6,00 %	5,50 %	0,20 %	5,30 %
Innvandrertjenesten	5,60 %	3,10 %	3,50 %	5,40 %	0,80 %	4,60 %
Kommunale barnehager	6,10 %	8,40 %	8,90 %	6,00 %	1,00 %	5,00 %
Halsan skole	5,60 %	4,20 %	3,90 %	3,50 %	1,00 %	2,50 %
Nesheim skole	3,00 %	7,10 %	6,10 %	3,20 %	1,00 %	2,20 %
Skogn skole	2,20 %	5,30 %	7,00 %	5,30 %	0,30 %	5,00 %
Ekne skole	10,60 %	8,30 %	2,10 %	3,00 %	0,40 %	2,60 %
Åsen skole	1,80 %	3,10 %	3,40 %	1,80 %	0,10 %	1,70 %
Ytterøy skole	3,30 %	8,30 %	3,10 %	3,00 %	3,00 %	0,00 %
Frol skole	8,60 %	9,30 %	10,00 %	5,40 %	0,70 %	4,70 %
Levanger ungdomsskole	3,10 %	2,60 %	5,00 %	4,40 %	0,60 %	3,80 %
Barn og familie	2,30 %	4,10 %	6,70 %	5,80 %	0,90 %	4,90 %
Hjemmetjenester	7,20 %	9,50 %	9,20 %	7,60 %	1,80 %	5,80 %
Habilitering	7,60 %	10,00 %	10,20 %	7,20 %	2,80 %	4,40 %
Institusjon	8,60 %	10,40 %	9,50 %	7,10 %	1,90 %	5,20 %
Kultur	3,00 %	6,60 %	8,10 %	9,50 %	0,80 %	8,70 %
Drift og anlegg	0,10 %	2,60 %	3,70 %	6,50 %	0,30 %	6,20 %
Bygg og eiendom	7,40 %	13,20 %	11,90 %	7,30 %	2,00 %	5,30 %
Kommunalteknikk	2,30 %	2,50 %	5,00 %	5,00 %	1,40 %	3,60 %
Pr 2. tertial	6,00 %	7,80 %	7,90 %	6,00 %	1,40 %	4,60 %

I Levanger kommune rapporteres fraværet hvert tertial. Sykefravær varierer med årstiden. Det går naturlig opp senhøstes og på vinterstid, og går så ned mot sommeren.

Sykefraværet for 2. tertial 2016 sammenlignes derfor med 2. tertial i tidligere år. Levanger kommune har et sykefravær på 6,0 % i 2. tertial 2016. Trenden er at korttidsfraværet i Levanger er stabilt. Totalt fravær for 2. tertial 2016 er lik 2. tertial 2015, men det totale sykefraværet har gått svakt nedover de siste årene. Sammenlignet med Verdal kommune, i de siste årene, har Levanger hatt et noe lavere sykefravær.

Områdene innen Helse har normalt sett det høyeste fraværet i kommunen.

Grafene viser korttids-, langtids- og totalt sykefravær for Levanger kommune. Levanger kommune har i perioden 2008 og fram til i dag et korttidsfravær på litt i underkant av 2%. Langtidsfraværet for samme periode viser at det jobbes godt med nærvær ved den enkelte enhet.

7.2 Kommentarer fra sektorene

Oppvekst

Sykefraværet i oppvekstsektoren har et samlet sykefravær på 4,14 % i perioden. 0,9 % på korttidsfravær og 3,4 % på fravær over 17 dager. Dette er samlet sett et lavt fravær, men det svinger mye fra enhet til enhet. Det er imidlertid ingen enhet som utmerker seg med spesielt høyt sykefravær. Kommunale barnehager og Skogn b/u hadde et langtidssykefravær på 5 %, men har totalt en nedgang fra 1. tertial. Alle enheter har kontroll på langtidsfraværet, de kjenner bakgrunnen for fraværet og hvordan dette skal håndteres. Ansatte følges opp gjennom IA-systemet.

Helse og omsorg

For helse og omsorg er det vanligvis en relativt stor variasjon i fravær. Dette kan ha flere årsaker, som f.eks. hvilke tjenester og til hvem den ytes. Det er i perioder tyngre klientell ved de ulike avdelingene og dette ser vi påvirker nærværet. Det trenger ikke nødvendigvis bare ha en sammenheng med den økte arbeidsmengden, men også hvordan ressurskrevende tjenester

påvirker arbeidsmiljøet. Nå ser vi imidlertid en positiv utvikling på alle enheter ift. forrige rapport. Dette kan også henge sammen med nytt fokus og interesse for de omstillinger vi er inne i. Alle avdelinger har HMS-planer og arbeider fortløpende med tilrettelegging og bedring av det psykososiale arbeidsmiljøet.

Samfunnsutvikling

I enhetene innen samfunnsutvikling varierer antall årsverk fra 14 til over 60. Innenfor hver enkelt enhet gir derfor hvert enkelt fravær ulikt prosentvis utslag. Samlet har enhetene et sykefravær på 2,7%, der 1,9% av fraværet er relatert til langtidsfravær. Både kort- og langtidsfraværet i enhetene er under gjennomsnittet i Levanger kommune.

Det arbeides med å få på plass HMS-planer innenfor alle deler av samfunnsutvikling, og forbedre det systematiske nærværarbeidet samlet sett i sektoren.